

men den skal i alt Fald være saa betydelig, at den kan virke stærkt ansporende paa de unges Villie til at spare. Det er givet, at der her kan blive Tale om meget betydelige Udgifter for Statskassen, hvis det skal hjælpe noget. Men ses denne Udgift i Forhold til Udgiften til Arbejdsløshedsunderstøttelsen, bliver den dog ikke særlig stor. Hvis den unge Mand, der vover at sætte sin Kapital i et Husmandsbrug, i Stedet havde valgt at gaa til Haandværk og Industri, vilde Staten altid have været udsat for Gang paa Gang at komme til at yde ham en betydelig Arbejdsløshedsunderstøttelse. Set i Forhold hertil betyder det ikke saa overordentlig meget, om Staten een Gang for alle skulde yde denne Mand en rundelig Hjælp til at faa godt begyndt paa et mindre Jordbrug. Det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) udtalte forleden, henvendt til det ærede Medlem fra Ribe (Brorsen), der havde lyst efter en Finansplan i Forbindelse med disse Lovforslag, at en saadan egentlig ikke var nødvendig, da det forudsattes, at den foreliggende Jordreform finansielt set saa nogenlunde kunde komme til at hvile i sig selv. Jeg tror ikke, det ærede Medlem vil faa Ret deri. Skal vi virkelig skabe en Husmandsstand i stor Stil ved at give den ubemidlede Ungdom Mulighed for at komme i Besiddelse af Jord og Hus, og det er det, man tilsigter her, vil Staten ogsaa komme til direkte at yde betydelige Summer dertil. Det ser jeg i og for sig ingen Ulykke i, men det, det gælder om, er at faa disse Summer, som Staten skal yde, sat ind paa de rigtige Steder, hvor de kan komme til at virke mest. Og jeg kunde vanskelig tænke mig, at Staten kunde sætte sin Hjælp ind til Selvhjælp paa et bedre Sted, end naar der er Tale om at anspore Ungdommen til Sparsommelighed. Den Hjælp vil sikkert blive til ulige større Glæde baade for Staten og for de vordende Husmænd end den Hjælp, som det senere under en eller anden Form i saare mange Tilfælde vil blive nødvendigt at yde disse Jordbrugere, fordi de ikke har været i Besiddelse af tilstrækkelig Kapital til at komme over Begyndelsesvanskelighederne. Det gælder jo ogsaa her, at godt begyndt er halvt fuldendt. Det er meget godt at lette Folk Adgangen til at faa Laan paa lempelige Vilkaar, men det gaar dog heller ikke an ved Statens Hjælp at føre disse Mennesker ud i saadanne økonomiske Forhold, at de en skøn Dag føler sig saa gældbundne, at de ikke kan røre sig i deres egen Bedrift. Enhver praktisk Landbruger ved, hvor alvorlig en saa-

dan Situation er, og hvor trykkende den kan komme til at virke paa alle dem, der er stedte i den. Derfor maa Staten sikkert hellere yde sin Hjælp til Selvhjælp i Form af et direkte Tilskud, en Præmie, eller hvad man nu vil kalde det, under strenge Krav til de unges Spareevne, fremfor i Form af let Adgang til Laan til de Jordbrugere, der er kommet til at sidde daarligt i det, fordi man lod dem begynde med en alt for lille Kapital. Jeg vil gerne henstille til det kommende Udvalg at tage den Tanke, jeg her har fremsat, under velvillig Overvejelse. Jeg vil ogsaa haabe, at Udvalget vil være villigt til at yde rundelig Hjælp, hvor det gælder om at stille de unge saaledes, at de faar tilstrækkelig Kapital at begynde med. Jeg tror, det vil være til Glæde baade for Staten og for disse vordende Jordbrugere.

Hans Nielsen (Viborg Amts 1ste Valgkreds): Alle Talere har, saa vidt jeg har hørt, været enige om, at Jordspørgsmaalet trænger til Løsning, og at der bør skaffes Jord til Oprettelse af flere mindre Landbrug. Jeg mener ogsaa, at Begrundelsen i særlig Grad maa være den, at der maa raades Bod paa den store Arbejdsløshed. Men saa er der ogsaa af en enkelt Taler udtalt, at man bør vise Skaansomhed overfor de store Landbrug, fordi de i sin Tid har gjort deres Nytte og fremdeles gør det. Ja, selvfølgelig gør de ogsaa Nytte. De store Landbrug har haft stor Betydning i sin Tid, den Gang de var i Spidsen med Hensyn til at producere de bedste Varer. Men den Tid er forbi. Jeg husker fra mine ganske unge Dage, at naar f. Eks. Bøndersmør kostede 60—70 Øre Pundet, kunde Herregaardsmør koste mere end det dobbelte. Dette førte til, at de mindre Landbrugere, Gaardmænd og Husmænd, sluttede sig sammen og oprettede Andelsproduktionsforeninger — Mejerier —, og det viste sig, at Bønder- og Husmandsbrug i Fællesskab kunde producere lige saa gode Varer som de større Landbrug, ja, de overgik endog disse med Hensyn til at producere de bedste Varer. Dette havde til Følge, at efter nogle Aars Forløb kom de store Landbrugere og meldte sig ind i disse Andelsforeninger. De indsaa, at det var den Form, hvorunder man kunde producere de bedste og kostbareste Varer. Det maa imidlertid bemærkes, at de store Landbrug i deres Foregangstid ikke søgte at faa de mindre Landbrug med til den forbedrede Produktion. De forbedrede deres egne Produkter, men glemte at søge at faa de andre med. De store Landbrug havde med andre